

Ministeren

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Indfødsretsudvalget har den 23. februar 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 26 (alm. del) efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Morten Messerschmidt (DF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 26:

Vil ministeren kommentere, at Storbritannien, som stadfæstet i både Højesteret og The Special Immigration Appeals Commission, endegyldigt har gjort IS-sympatisøren Shamima Begun statsløs i Syrien, således at hun ikke kan vende tilbage fra Syrien? Vil ministeren endvidere redegøre for, hvilke forbehold Storbritannien har i forhold til statsløsekonventionen, og vil ministeren tage et dansk initiativ til at foreslå, at disse forbehold for terrorister skal gælde for alle stater bag konventionen? Der henvises til artiklen »IS-brud får endeligt afslag på at vende hjem til Storbritannien«, bragt på kristeligt-dagblad.dk den 22. februar 2023.

Svar:

1. Den britiske domstol "The Special Immigration Appeals Commission" (SIAC) har den 22. februar 2023 afsagt dom vedrørende de britiske myndigheders afgørelse af 19. februar 2019 om administrativ fratagelse af Shamima Begums britiske statsborgerskab. I dommen har SIAC opretholdt en dom afsagt af den britiske Supreme Court den 26. februar 2021, hvori de britiske myndigheders afgørelse blev opretholdt.

Jeg ønsker ikke at kommentere på den konkrete sag, men jeg kan konstatere, at de britiske domstole har lagt til grund i dommen, at Shamima Begum ikke blev statsløs ved fratagelsen af hendes britiske statsborgerskab, da hun i hvert fald på tidspunktet for fratagelse af britisk statsborgerskab var statsborger i Bangladesh.

2. FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed (statsløsekonventionen) indeholder et forbud mod, at der kan ske fratagelse af statsborgerskab, hvis dette medfører, at den pågældende derved bliver statsløs, jf. konventionens artikel 8, stk. 1.

20. marts 2023

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2023 - 3977
Akt-id 2242636

Efter konventionens artikel 8, stk. 3, er det dog muligt at tage forbehold herfor, hvis staten på undertegnelses-, ratifikations- eller tiltrædelsesdatoen har afgivet en erklæring om dette med henvisning til, at en statsborger i strid med sin loyalitetspligt over for den kontraherende stat, på trods af statens udtrykkelige forbud, har ydet eller har fortsat med at yde en anden stat tjenester eller har modtaget eller har fortsat med at modtage vederlag fra en anden stat, eller at den pågældende i strid med sin loyalitetspligt over for den kontraherende stat har udvist en for statens livsvigtige interesser særdeles skadelig adfærd.

Tilsvarende kan en kontraherende stat tage forbehold for, at en statsborger har aflagt ed til eller afgivet formel erklæring om tilhørsforhold til en anden stat eller klart har vist sin beslutning om at unddrage sig sit tilhørsforhold til den kontraherende stat.

Det bemærkes, at det fremgår af konventionens artikel 8, stk. 3, at det er en forudsætning for, at en kontraherende stat kan tage et sådant forbehold og dermed bevare adgangen til at fratage en person statsborgerskabet, at der i statens lovgivning allerede eksisterer en sådan adgang til fratagelse af statsborgerskab på tidspunktet for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse.

Det fremgår af FN's hjemmeside, at Storbritannien i medfør af statsløsekonventionens artikel 8, stk. 3, har taget forbehold i forhold til statsløsekonventionens artikel 8, stk. 1. Det fremgår af forbeholdet, at Storbritannien har bevaret retten til at fratage statsborgerskab fra en statsborger, der har erhvervet statsborgerskabet ved naturalisation, når en statsborger i strid med sin loyalitetspligt over for den kontraherende stat, på trods af statens udtrykkelige forbud, har ydet eller har fortsat med at yde en anden stat tjenester eller har modtaget eller har fortsat med at modtage vederlag fra en anden stat, eller at den pågældende i strid med sin loyalitetspligt over for den kontraherende stat har udvist en for statens livsvigtige interesser særdeles skadelig adfærd.

Danmark afgav ikke en erklæring om et sådant forbehold ved tiltrædelsen af statsløsekonventionen den 6. juni 1977. Det bemærkes, at adgangen til ved dom at frakende statsborgerskab for strafbare forhold først blev indført efter Danmarks tiltrædelse af statsløsekonventionen ved lov nr. 311 af 5. maj 2004 om ændring af indfødsretsloven (Ændring af reglerne om erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring samt indførelse af ny bestemmelse om frakendelse af dansk indfødsret). På tiltrædelsestidspunktet havde Danmark således ikke adgang til at frakende en person statsborgerskab til statsløshed i medfør af national lovgivning.

Det er som nævnt ikke muligt efterfølgende at tage forbehold, jf. konventionens artikel 8, stk. 3.

3. Det fremgår af indfødsretslovens § 8 B, stk. 3, at den, som har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for landets vitale interesser, af udlændinge- og integrationsministeren kan fratages sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs.

Det er således en betingelse for administrativ fratagelse af dansk statsborgerskab, at den pågældende ikke derved bliver statsløs.

Indfødsretslovens § 8 B, stk. 3, blev indført ved lov nr. 1057 af 24. oktober 2019 om ændring af lov om dansk indfødsret og udlændingeloven. Det fremgår af afsnit 2.2 i lovforslagets bemærkninger, jf. lovforslag nr. L 38 af 22. oktober 2019, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, at ved vurderingen af, om en person ved fratagelsen bliver statsløs, kan det indgå, om den pågældende kan erhverve et statsborgerskab i et andet land ved blot at lade sig registrere ved dette lands myndigheder. Det fremgår videre, at denne udvidende fortolkning af statsløsekonventionen bygger på tilkendegivelserne i FN's Flygtningehøjkommissariats (UNHCR) guidelines til statsløsekonventionen vedrørende tildeling af statsborgerskab.

4. Som det fremgår af regeringsgrundlaget fra december 2022, vil regeringen arbejde for at styrke det regelbaserede internationale samfund og derfor fastholde Danmarks medlemskab af de internationale konventioner.

Det ændrer dog ikke på, at der findes uhensigtsmæssigheder ved dele af konventionerne og fortolkningen af dem. Der er f.eks. snævre rammer for at kunne frakende kriminelle udlændinge deres statsborgerskab og begrænsede muligheder for at udvise kriminelle udlændinge, hvilket er en udfordring. Vi skal derfor være klar til at udfordre og afsøge de rammer, som konventionerne sætter op, således at deres negative bivirkninger minimeres.

Derfor vil regeringen udnævne en ambassadør, der skal sikre, at Danmark engagerer sig i arbejdet med konventionerne, herunder hvordan de anvendes og fortolkes.

Det fremgår også af regeringsgrundlaget, at regeringen vil igangsætte en grundig udredning af Danmarks forpligtelser og muligheder i forbindelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) og afgørelser fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD).

Regeringen er nu i gang med at se på, hvordan dette arbejde nærmere skal tilrettelægges.

Kaare Dybvad Bek

/

Christine V. Johansen